

El conseller Baltasar presenta el full de ruta que marca l'evolució de Catalunya cap a escenaris de major sostenibilitat a mitjà termini

- La proposta d'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya és una estratègia de país, impulsada amb visió transversal, i orientada a avançar cap a escenaris de més gran sostenibilitat social, ambiental i econòmica de cara a l'any 2026
- Baltasar considera que és una oportunitat de canvi, en el context actual de crisi econòmica, pel que fa a una economia ecoeficient
- La consecució dels objectius que estableix l'Estratègia representaria reduir els costos indirectes ambientals a la meitat el 2026
- S'hi han considerat i valorat les 821 propostes recollides en l'ampli procés participatiu d'elaboració del document

El conseller de Medi Ambient i Habitatge, Francesc Baltasar, ha inaugurat aquest matí la jornada de presentació de la proposta d'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, on s'han explicat els resultats del [procés de participació 2026.cat](http://procés.de.participació.2026.cat) per a l'elaboració de l'Estratègia, i s'ha exposat la proposta resultant. L'Estratègia és el full de ruta que establirà els objectius quantificats i les **línies d'actuació prioritàries per garantir l'evolució de Catalunya cap a escenaris de major sostenibilitat social, econòmica i ambiental**, prenent com a horitzó l'any 2026, i amb l'objectiu de donar resposta als compromisos adquirits des de l'àmbit internacional al local.

Els beneficis econòmics de l'Estratègia

Baltasar ha destacat la importància dels beneficis econòmics que comporta el model sostenible 2026, en relació amb la **reducció dels costos ambientals, o de les externalitats negatives**. Seguir l'Estratègia és una oportunitat de canvi en el context actual de crisi econòmica. La internalització dels costos ambientals genera tres vies de millora de la competitivitat. Per una banda, redueix costos, per altra, obre nous àmbits econòmics que generen beneficis i, per últim, genera ocupació.

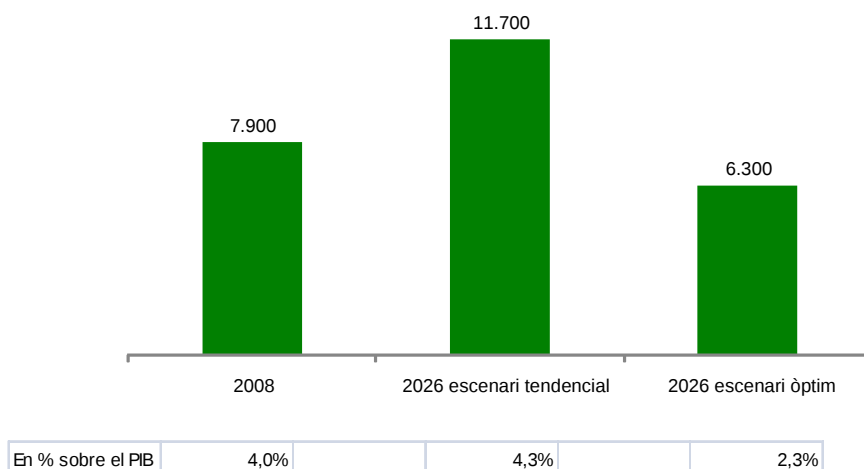
El model socioeconòmic vigent en les darreres dècades no internalitza els costos mediambientals, la veritable transcendència dels quals es manifesta quan ja fa anys que l'impacte es produeix, com en el gruix de la capa d'ozó, en l'afavoriment del canvi

climàtic, o en els efectes sobre la qualitat de l'aire, els residus o l'aigua. Constatant que aquest model no funciona, amb el context de crisi actual, cal actuar evolucionant cap a un de nou. I cal fer-ho en el sentit que apunta la comunitat internacional, facilitant la transició cap a un nou model basat en la integració de la sostenibilitat. A Catalunya, els esforços realitzats per bona part de la ciutadania, empreses i Administració han repercutit en la millora d'alguns indicadors de sostenibilitat, com ara l'increment sostingut de la recollida selectiva des de 2002, o la disminució de la intensitat energètica i de la generació de residus per càpita des de 2005. Segons apunta l'Estratègia, aquesta tendència ha de servir com a motor per accelerar la recuperació ambiental i econòmica, a més de la millora social. D'aquesta manera, **la recuperació econòmica no s'haurà de produir a costa de disfuncions socioambientals, sinó pel que fa a l'assoliment d'una economia ecoeficient.**

Els treballs tècnics que han servit de base per a l'elaboració de l'Estratègia han permès identificar diferents externalitats associades als principals impactes derivats de les diagnosis, i fer una estimació d'algunes de les més significatives. D'aquests treballs es desprèn que:

- Les **externalitats negatives del model socioeconòmic actual** (amb dades del 2008) s'han estimat en uns **7.900 M€**, xifra que representa un 4% del PIB català.
- L'extrapolació d'aquestes externalitats en l'**horitzó 2026**, d'acord amb les **tendències actuals**, comportaria incrementar aquestes externalitats fins a uns **11.700 M€** (pràcticament un 50% d'increment), tot i que en termes relatius (respecte al PIB) l'augment seria més discret, passant a representar un 4,3% del PIB del 2026.
- Per contra, la consecució dels **objectius** que estableix l'Estratègia per al 2026 representaria reduir les externalitats negatives a uns **6.300 M€ el 2026** (pràcticament un 50% que en l'escenari tendencial), xifra que representa un 2,3% respecte del PIB del 2026. Per tant, es redueix notablement la seva significació relativa respecte del PIB.

- Aquestes xifres corresponen a un sol any, el 2026. Per tant, cal considerar que la reducció d'externalitats negatives en l'escenari de l'Estratègia es donarà també en els anys intermedis entre el 2008 i el 2026. Fent un càlcul basat en una evolució lineal, l'**escenari sostenibilista** comporta una **reducció acumulada** de les externalitats negatives de **50.000 milions d'euros fins el 2026**, respecte de l'escenari tendencial.
- Les partides negatives més significatives que s'han pogut avaluar corresponen al canvi climàtic, el consum de sòl i l'accidentalitat, mentre que les externalitats positives més importants han estat les relatives a les funcions ambientals dels hàbitats.

Incorporar les externalitats als comptes econòmics és important en termes d'eficiència i és clau per a l'assoliment del desenvolupament sostenible. A grans trets, l'aplicació d'aquest model a Catalunya implicaria dur a terme una **transició justa cap a un model econòmic segur, basat en el coneixement, i de baix contingut en carboni**. Per aquest motiu, constitueix un dels elements essencials que s'ha incorporat al plantejament de l'Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya, esdevenint així un dels seus valors afegits.

Existeixen múltiples estudis a escala mundial, europea i catalana que han calculat els costos externs de diferents sectors de l'economia, de les implicacions del canvi climàtic o de les externalitats positives derivades de la inclusió de la sostenibilitat en l'economia. Un dels més transcendents dels darrers temps és l'Informe Stern. Aquest Informe valora en termes econòmics els efectes del canvi climàtic, a partir de la seva incidència en les activitats productives i també de les externalitats socials que pot generar. És a partir d'aquesta valoració quan és factible fer anàlisis de tipus cost-benefici, tal com fa el propi informe, i quantificar la rendibilitat de les inversions necessàries per mitigar els efectes del canvi climàtic. L'Informe Stern conclou que amb una inversió equivalent a l'1% del PIB es pot estalviar una recessió del 20% del PIB en l'escenari més negatiu i, per tant, està evidenciant l'eficiència d'aquestes inversions. Segons l'informe, una de les claus per garantir l'estalvi consisteix a desenvolupar tecnologies altament eficients i baixes en carboni, en la mateixa línia que conclou l'Estratègia.

Aquests estudis reforcen la **rellevància de les iniciatives encaminades a reforçar els sectors socials, ambientals i econòmics lligats a la sostenibilitat de Catalunya, com a oportunitat per contribuir en la recuperació econòmica**.

Eixos, línies i objectius estratègics

Gràcies a un intens procés de treball, reflexió i participació, es van identificar un conjunt de reptes prioritaris dels quals finalment han emergit els **7 eixos estratègics fonamentals** que articulen l'esquelet de l'Estratègia, desenvolupats en 15 línies estratègiques que alhora es concreten en 90 objectius estratègics. Els eixos es basen en la consolidació d'un model territorial que reforci els nodes urbans, minimitzant el consum de sòl; la reorientació del model de consum energètic, prioritzant la baixa intensitat energètica, l'estalvi i la reducció de les emissions de carboni; l'increment de la quota modal de transport sostenible; la internalització de les externalitats socioambientals en els balanços dels sectors d'activitat econòmica; la facilitació de

canvis culturals per transformar els actuals patrons de consum; l'increment de la integració i la cohesió social, i l'aprofundiment en la comunicació i participació de tots els agents socials, econòmics i la ciutadania en general en la presa de decisions i la gestió.

És amb la quantificació dels objectius estratègics que l'Estratègia esdevé veritablement innovadora i ambiciosa, adquirint la seva potencialitat integradora. Aquest és un dels punts forts del treball, ja que garanteix que l'Estratègia esdevingui un eficaç instrument de prospectiva i alerta de gran interès per a la presa de decisions a curt i mitjà termini, per tal de mantenir, aprofundir o reorientar –si cal– polítiques, estratègies i instruments.

Alguns exemples d'aquests objectius són:

- Augmentar la densitat d'habitants en sòl urbà per a un ús més eficient de l'espai urbanitzat i disminuir la necessitat d'urbanització de més sòl.
- Assegurar la permeabilitat de les infraestructures per millorar la connectivitat.
- Assolir un pes de la rehabilitació i el manteniment d'edificis del 47% respecte del total de l'edificació (13% més que l'any 2002).
- Reduir un 75% la taxa de generació de residus de la construcció i demolició
- Assolir un 12% de superfície agrícola de conreus ecològics (4% el 2008).
- Vetllar pel manteniment de l'activitat agrària en el territori.
- Reduir un terç la intensitat energètica final.
- Reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle dels sectors difusos (no sotmesos a la directiva del mercat de compra-venda de drets d'emissió) un 25,5% respecte del 2005.
- Multiplicar entre cinc i vuit la significació actual de les renovables (3,6% el 2007) i per gairebé sis el consum d'energia procedent de la biomassa.
- Facilitar l'accés amb modes de transport sostenible als sectors d'activitat econòmica allunyats de les trames urbanes i promoure el comerç de proximitat.
- Reduir les necessitats de mobilitat laboral.
- Assolir una penetració entre un 25 i un 30% de vehicles elèctrics.
- Assolir una quota de mobilitat ferroviària de mercaderies del 6-10%.
- Desenvolupar un índex complementari al PIB que avaluï les externalitats, en consonància al que es desenvolupi a escala europea.
- Incorporar les externalitats socioambientals en els balanços econòmics.
- Reduir un 61% la intensitat de generació de residus industrials
- Limitar el consum d'aigua, mitjançant l'increment de l'eficiència, per part de l'agricultura.
- Reduir un 20% la taxa actual de generació de residus comercials i un 23% la generació de residus domèstics actuals (1,26 kg/hab. per dia el 2008),
- Fomentar el consum de productes locals i el comerç de proximitat.
- Incrementar el nombre d'empreses adherides a sistemes de responsabilitat social corporativa.
- Contribuir a assolir una bona qualitat del medi atmosfèric i un bon estat ecològic de les masses d'aigua, especialment en relació amb els nitrats.
- Integrar l'educació per a la sostenibilitat en els centres educatius.
- Aconseguir que els mitjans de comunicació donin a conèixer la informació ambiental rellevant i contribueixin a la capacitat ciutadana per a l'acció.
- Apostar pels plans de formació continuada per minimitzar l'impacte en l'entorn a l'activitat de cada sector.

- Aprofundir en el desenvolupament i aplicació dels principis de bona governança per al desenvolupament sostenible.

Alhora, el caràcter integrador dels objectius aporta un valor afegit remarcable contribuint a interrelacionar els objectius entre diferents sectors, assegurant l'efectivitat de les polítiques i mesures implantades per a la consecució d'un objectiu comú.

Un intens procés participatiu

Per a l'elaboració de la proposta d'Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya, el Departament de Medi Ambient i Habitatge, amb la col·laboració del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, va endegar el mes de maig de 2009 un procés participatiu, tenint en compte els diferents sectors d'activitat, i amb la voluntat d'arribar a tot el territori català. Des de llavors, s'han utilitzat diverses vies de participació, tant presencials com virtuals, amb espais de debat territorials amb diferents sectors socioeconòmics en diversos municipis catalans, i amb sessions de debat dirigides a col·lectius específics com el tercer sector social, el jovent o el món de l'educació, a més de treballs determinats amb periodistes especialitzats.

A través d'aquestes vies de participació, s'han recollit les propostes d'entitats, administracions, empreses, món acadèmic i ciutadania en general, les quals han estat valorades i considerades en la redacció final de la proposta d'estratègia.

A les sessions de debat sectorial, celebrades entre els mesos de maig i setembre de 2009, es van recollir 407 propostes dels agents socials participants, amb 244 assistents, representants de 109 entitats. Pel que fa a les sessions de debat amb diferents col·lectius específics, hi van participar 155 persones de 72 entitats que van fer 385 propostes. Finalment, la participació virtual, via pàgina web de l'Estratègia, el fòrum de debat virtual i el Facebook de l'Estratègia, ha estat de 666 participants, amb 29 propostes. En total, 821 propostes per a l'elaboració del document.

Aquest procés ha estat clau per aglutinar un ampli ventall de percepcions i propostes, garantint que el model de la Catalunya sostenible que emergeix de l'Estratègia sigui compartida amb els qui han volgut fer-ne aportacions.

25 de febrer de 2010